ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «ЗАСНОВНИК» ТА «УЧАСНИК» У РАМКАХ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

ТУТОВА Юлія Віталіївна - викладач кафедри цивільного права та процесу навчально-наукового інституту № 5 Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: https://orcid.org/0009-0002-2318-3295

УДК 347.19(477)

DOI: https://doi.org/10.71404/EP.2025.2.25

У запропонованій до обговорення статті на підставі порівняльного аналізу вивчено питання співвідношення категорій «засновник» та «учасник» у рамках такої організаційно-правової форми юридичної особи, як товариство з обмеженою відповідальністю. Доведено, що категорія «засновник» вживається до осіб, які створили товариство. Це пов'язано з тим, що саме такий юридичний факт, як створення товариства, є підставою виникнення корпоративних правовідносин, оскільки після державної реєстрації товариства всі засновники та особи, які в подальшому долучилися до участі в цих товариствах, набувають статус його учасника. Обґрунтовано думку про недоцільність одночасного або паралельного використання категорій «засновник» та «учасник» щодо конкретної особи на певному етапі створення чи функціонування товариства, бо набуття корпоративних прав та покладення обов'язків є результатом процесу створення товариства з обмеженою відповідальністю.

Ключові слова: юридична особа, товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, засновник, учасник, корпоративні правовідносини, права, обов'язки, статутний капітал.

Постановка проблеми

Наділення особи певним комплексом прав та обов'язків свідчитиме про надання їй правосуб'єктності, тобто визнання її учасником цивільних правовідносин. Проте цей комплекс не завжди дозволяє стверджувати, що особа є учасником конкретних правових зв'язків, оскільки чинне законодавство може містити низку правосуб'єктних передумов (наприклад, прийняття до складу учасників товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ), що залежать від специфіки тих чи інших цивільних правовідносин.

Зауважимо, що в межах правовідносин, окреслених рамками такої організаційно-правової форми юридичної особи, як ТОВ, коло їх суб'єктів специфічне і не є ідентичним до суб'єктного складу інших цивільних правовідносин (наприклад, зобов'язальних чи сімейних тощо). Доктрина корпоративного права основний наголос робить на двох категоріях – засновники ТОВ та його учасники. У цьому контексті постає питання про віднесення до складу таких правовідносин самого товариства та його органів (їх посадових осіб). З цього питання вже значний час існує тривала дискусія, але остаточно всі крапки над «і» ще не поставлені.

Загальновизнаним є те, що учасники ТОВ вступають у корпоративні відносини з самим товариством, тобто відповідні правові зв'язки існують саме між цими особами. Проте аналіз Закону України «Про ТОВ» ставить більше питань, ніж дає відповіді на сучасні виклики правозастосовної практики, а саме: чи слід враховувати до такого суб'єктного складу засновників товариства?

Стан дослідження проблеми

Проблемні питання щодо визначення та розмежування категорій «засновник» та «учасник» юридичної особи неодноразово

поставали не лише перед правозастосовною практикою, а й перед правовою доктриною. Переважна частина фахівців (В. Г. Жорнокуй, Ю. М. Жорнокуй, С. О. Сліпченко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.) проводять відмінність між ними. Однак у рамках наукових досліджень мають місце випадки іншого сприйняття співвідношення вказаних категорій – їх ототожнюють (В. М. Кравчук, І. В. Лукач, І. Б. Саракун) або між ними не проводиться чітка відмінність (В. В. Луць та ін.). Відсутність єдиного знаменника у визначенні кола суб'єктів корпоративних відносин негативно відображається й на розвитку окремих положень цивільного законодавства, що яскраво демонструють положення ст. 96[1] ЦК України, у змісті якої ставить знак рівності між досліджуваними поняттями.

Метою статті є вивчення проблемних доктринальних та законодавчих положень, пов'язаних з розмежування сутності та правового становища засновників та учасників ТОВ. **Завдання дослідження** полягає в проведенні порівняльного аналізу цивілістичної доктрини та правозастосовної практики з цієї проблематики.

Виклад основного матеріалу

У юридичній літературі зазначається, що проблематика визначення суб'єктного складу корпоративних відносин полягає в тому, що серед осіб, запропонованих законодавцем та правовою доктриною, є ті, які відповідають такому статусу, а є ті, які не можуть, на наш погляд, бути наділені корпоративною право- та дієздатністю в загальному цивільно-правовому розумінні вказаних понять [1, с. 194–195]. Так, крім господарських товариств, суб'єктами корпоративних правовідносин є їх учасники як особи, які беруть майнову та немайнову участь у їх створенні та діяльності. Корпоративні права та обов'язки учасників таких товариств визначаються часткою участі у статутному капіталі останнього. Щодо учасників ТОВ, вони можуть бути обумовлені корпоративними актами, безпосередньо при наділенні таких осіб додатковими корпоративними правами або покладенні на них додаткових обов'язків за рішенням загальних зборів, прийнятих усіма учасниками товариства одноголосно.

Чинне законодавство недостатньо чітко розмежовує категорії «засновник» та «учасник». Закон України «Про ТОВ» взагалі не містить жодних визначень щодо категорій «засновник» або «учасник». У зазначеному нормативному акті закріплюються лише права та обов'язки учасників (ст.ст. 5, 6, 14, 18 та інші). Щодо правової літератури, то зазначено, що взагалі існує значна кількість підходів не лише ототожнення чи різночитання вказаних категорій, а й загалом розуміння суб'єктного складу корпоративних відносин, який, на думку окремих фахівців, має містити досить цікаву категорію «власники корпоративних прав»[1].

Відповідно маємо й проблематику щодо наділення (на певних етапах створення та функціонування ТОВ) осіб, які беруть участь у створенні та управлінні таким товариством саме *корпоративними правами* (виділено мною. – Ю. Т.). Це пов'язано з твердженням про те, що існування корпоративних прав з несформованого корпоративного паю (частки), належних особі, яка не взяла участь у формуванні майнової бази корпоративного підприємства, слід розглядати як правову аномалію. … Модель регулювання цих відносин в акціонерному товаристві має бути поширена на всі інші види корпоративних підприємств у тому сенсі, що статус учасника та корпоративні права щодо корпоративного підприємства повинні надаватися не «авансом», а лише після фактичного внесення корпоративного вкладу та формування відповідного корпоративного паю (частки) [3, с. 82]. Вважаємо, що жодної правової аномалії в цьому разі не виникає. І погоджуємося з думкою про те, що слід чітко розрізняти правове становище засновників і учасників та, відповідно, зобов'язальні і корпоративні відносини [4, с. 52–57].

У юридичній літературі, у контексті з'ясування сутності категорії «засновник» у

[1] Як зазначено, щодо таких суб'єктів корпоративних відносин у законодавстві та юридичній літературі вживають близькі за змістом, але не тотожні терміни «засновники», «учасники», «члени», «акціонери», «вкладники», «повні учасники», «власники підприємства» [2, с. 24].

розрізі юридичних осіб загалом або їх окремих організаційно-правових форм, зазначено, що засновник – це: 1) особа, яка бере участь у заснуванні товариства, визначенні форми господарського товариства, обранні його найменування, формуванні статутного капіталу товариства за рахунок власного майна чи грошових коштів (у разі необхідності), бере участь у розробці та затвердженні установчих документів товариства тощо [5, с. 52]; 2) особи (фізичні чи юридичні, а також інші суб'єкти цивільного права), які здійснюють спільну діяльність зі створення господарського товариства і прийняли рішення про затвердження його установчих документів, а також передали певне майно (майнові права) до його статутного фонду [6, с. 103–104]; 3) це суб'єкт права, який вчиняє правочини, інші юридично значимі та фактичні дії, спрямовані на створення юридичної особи, а саме: приймає рішення про створення нового суб'єкта права, приймає (затверджує) його установчі документи, передає йому у власність (або на іншому праві) частину свого майна для формування статутного капіталу [7, с. 38]; 4) особи, які ініціювали його створення і провели для цього організаційну роботу стосовно заснування товариства [8, с. 291]; 5) особи, які прийняли рішення про створення корпоративного підприємства і вчинили інші передбачені законодавством дії, спрямовані на створення такої господарської організації [2, с. 25].

З наведених підходів чітко прослідковується тенденція надання визначення досліджуваної категорії через конкретний або приблизний перелік дій, які мають вчинити особи (особа) для створення товариства. Однак варто звернути увагу, що важливим у правовому статусі засновника є те, що саме він (або вони, якщо засновників декілька) приймають рішення про створення юридичної особи. Саме такий сенс у відповідну категорію вкладає законодавець. Відповідна тенденція отримала розвиток й у чинному законодавстві – Закон України «Про ТОВ» не містить прямої дефініції засновника, але закріплює його характеристику через дії, які ним вчиняються в процесі створення товариства. Так, відповідно до ст. 10 вказаного Закону: 1) рішення про створення товариства приймають саме його засновники (ч. 1); 2) у разі необхідності в письмовій формі укладають договір про створення товариства з метою визначення взаємовідносин між ними (ч. 2). Вчинювані засновниками товариства різні дії як юридичного, так і фактичного характеру в результаті мають одну мету – створення нового суб'єкта права. Проте наявності лише однієї такої мети в діях особи недостатньо для визнання її засновником. Так, впорядкована сукупність вказаних та інших дій зумовлює не лише створення товариства, а й є підставою виникнення після державної реєстрації ТОВ в особи, яка їх вчинила, статусу суб'єкта корпоративного правовідношення.

Варто погодитися з тим, що створення юридичної особи покладає на засновників певні обов'язки та надає права, яких інші особи, окрім засновників, не мають, а саме: 1) право на обрання організаційно-правової форми юридичної особи; 2) право на обрання найменування юридичної особи; 3) право на визначення розміру статутного капіталу; 4) обов'язок внести передбачену законом частину вкладу до статутного капіталу до державної реєстрації; 5) обов'язок розробити, затвердити та підписати статут юридичної особи; 6) обов'язок вчинити інші дії, необхідні для реєстрації юридичної особи [7, с. 39–40]. Отже, засновники мають комплекс прав та обов'язків, який дещо різниться з правами та обов'язками учасників.

Спроби визначення категорії «засновник» через перелік всіх вчинюваних ним дій, крім питань, пов'язаних з формуванням такого переліку, можуть зумовити дефініцію, що міститиме внутрішні суперечності. Наприклад, якщо включити у визначення поняття «засновник» характеристики дій з внесення вкладу до статутного капіталу ТОВ, то не зрозуміло, як бути зі статусом засновника, який вчасно не вчинив такі дії або взагалі ухиляється від їх вчинення. Отже, якщо пов'язувати статус засновника товариства з актом внесення вкладу до статутного капіталу, то відмова особа від вчинення відповідних дій може свідчити про те, що така особа не набула статусу засновника. Такий висновок суперечить чинному законодавству, яке не пов'язує відмову від внесення вкладу з неможливістю набуття статусу засновника (ч. 1

ст. 10 Закону України «Про ТОВ»). Відповідно немає потреби при визначенні категорії «засновник» намагатися включити до її змісту всі вчинювані засновником дії. Вважаємо, що в цьому разі достатнім є обмеження лише вказівкою на вчинення такою особою вирішальної дії – прийняття рішення про створення товариства, – як це зробив законодавець. Тобто про засновника варто вести мову як про суб'єкта, який шляхом голосування бере участь у процесі прийняття рішення про створення ТОВ.

Початково саме засновники, затверджуючи статут, визначають правове становище створюваного товариства, а також перелік прав, які будуть мати його учасники, і перелік обов'язків, які вони нестимуть. Надання таких можливостей засновникам вимагає підвищеного контролю за їх діяльністю, в іншому випадку буде складно уникнути зловживань з їх сторони щодо використання самої конструкції товариства як юридичної особи. В основі контролю за діяльністю засновників має знаходитися максимальна формалізація процесу створення ТОВ, чому, на жаль, не сприяє чинне законодавство про державну реєстрацію юридичних осіб. Відносини, що виникають у процесі створення ТОВ, мають врегульовуватися переважно імперативними нормами, а застосування диспозитивних засад має зводитися до мінімуму. Хоча як стверджується в юридичній літературі, «незважаючи на те, що корпоративні відносини, як цивільні, підпорядковані загальним засадам цивільного законодавства, необхідність забезпечення стабільності цивільного обороту та захисту прав їхніх учасників зумовлює потребу в імперативному врегулюванні окремих аспектів корпоративного руху. Тому сьогодні утворився певний «симбіоз» диспозитивних та імперативних засад правового врегулювання корпоративних правових зв'язків» [9, с. 120].

Вказані вище відносини мають особливе значення для створення і подальшої діяльності товариства. Проте вони не мають ознак корпоративних правових зв'язків, оскільки останні є внутрішніми правовідносинами, що мають місце в рамках товариства. Змістом таких правовідносин є права та обов'язки учасників (членів) ТОВ як корпорації. Отже, без існування товариства як юридичної особи неможливо й виникнення корпоративних правовідносин [10, с. 34]. Юридичний склад, що зумовлює створення ТОВ як нового суб'єкта, одночасно з цим породжує і правовідносини участі (корпоративні правовідносини). Природа правових зв'язків, що виникають у процесі створення товариства, є різною. Переважно, це публічні правовідносини, пов'язані з державною реєстрацією господарського товариства, і чисельні приватні правовідносини, що виникають між засновниками.

Кожен із засновників вступає у правовідносини зі своїми партнерами на основі засновницького договору (у разі якщо він укладається). Істотними умовами цього договору є організаційно-правова форма та найменування юридичної особи, формування статутного капіталу, порядок участі засновників у діяльності створюваної організації. При цьому варто звернути увагу на досить дискусійний підхід В. М. Кравчука щодо того, що в проміжку між укладенням засновницького договору (прийняттям рішення про створення товариства) і державною реєстрацією товариства, *між засновниками існують корпоративні правовідносини*, пов'язані з участю у створюваному товаристві, а у *засновників виникають окремі корпоративні права* (не в повному обсязі) [7, с. 40][2] (виділено мною. – Ю. Т.). Доцільно підтримати іншу думку, за якою незважаючи на те, що факт укладення такого договору має місце, він не позначається автоматично на всіх подальших правовідносинах у товаристві, не обумовлює їх договірної природи, хоча саме це і є підґрунтям твердження про них як про зобов'язання. Однак *наявності укладеного договору між засновниками товариства недостатньо для виникнення на стадії його створення корпоративних правовідносин* [8, с. 291–292] (виділено мною. – Ю. Т.). Варто погодитися й з тим, що поняття «засновник» вживається щодо осіб, які створили підприємницьке товариство. Головною первинною підставою виникнення корпоративних правовідносин є створення товари-

[2] Вказаний підхід підтримує І. Б. Саракун та І. В. Лукач зазначаючи, що засновники господарських товариств є безпосередніми суб'єктами корпоративних відносин [6, с. 97; 11, с. 124].

ства. Після державної реєстрації товариства всі засновники та особи, які в подальшому долучилися до участі в цих товариствах, іменуються його учасниками [12, с. 113].

В. М. Кравчук достатньо аргументовано зауважує, що стати засновником юридичної особи після її державної реєстрації вже неможливо, оскільки функція заснування вже виконана. Засновник може припинити участь у товаристві, але при цьому не може ігнорувати той факт, що він був засновником зазначеної юридичної особи, хоч корпоративні відносини за його участю припиняються. У цьому сенсі засновник – це особистість історична [7, с. 41].

Як і щодо дефініції «засновник», так і до категорії «учасник» правова доктрина не містить єдності думок. Зазначено, що учасником товариства є особа, яка: 1) володіє корпоративними правами в господарському товаристві [2, с. 25; 5, с. 52; 6, с. 103] або 2) має право участі в товаристві, тобто весь обсяг корпоративних прав, характерний для певного виду товариства [7, с. 42]. Учасником товариства може виступати як засновник, так і особа, яка вступила в товариство після його заснування, ними можуть бути фізичні, юридичні особи, територіальні громади, держава. Як бачимо, переважна частина фахівців визнає особу учасником товариства через наділення її корпоративними правами.

У найбільш загальному вигляді суб'єктний склад учасників господарських товариств визначено ч. 1 ст. 114 ЦК України, за якою учасником господарського товариства може бути фізична або юридична особа. При цьому варто звернути увагу на те, що учасниками таких товариств можуть бути й публічно-правові утворення, оскільки вони є такими ж учасниками цивільних відносин, як і фізичні та юридичні особи (ч. 2 ст. 2, ст.ст. 167–169 цього ж Кодексу).

Щодо правового становища учасника, варто звернути увагу на одну специфічну рису, що дозволяє встановити деякі особливості корпоративних правовідносин, які істотно відрізняють їх від «класичних» цивільних правовідносин. Наприклад, якщо взяти до уваги відносини власності, то особа – суб'єкт цивільних відносин визнається власником речі. Специфіка ж правового становища учасника полягає в тому, що замість правомочностей власника у випадку оплати ним часток він набуває іншого набору прав – так звані «права з частки», які мають немайновий і майновий зміст. У будь-якому разі все зводиться до того, що внаслідок формування капіталу за рахунок продажу часток численним особам склалася загальноприйнята модель корпоративної власності: учасники усуваються від прав на безпосередній (продуктивний) капітал, але зберігають за собою контроль над ним, тому що корпоративне управління, з яким безпосередньо пов'язана корпоративна власність, є системою принципів забезпечення прав учасників [13, с. 86–87].

Законодавство України не встановлює жодних обмежень щодо громадянства учасників. Іноземні громадяни, особи без громадянства, іноземні юридичні особи, а також міжнародні організації можуть бути засновниками та учасниками ТОВ нарівні з громадянами та юридичними особами України.

Розглядаючи фізичних осіб як засновників та/або учасників ТОВ, слід зазначити, що закон встановлює різні вимоги до їх дієздатності. До визначення цього питання належить те, з якого віку особа може виступати в такій ролі. Оскільки подібні дії є ініціативними, то це передбачає вираз волі, усвідомлення своїх дій, а відтак, засновники мають бути повністю дієздатними. Це також відрізняє їх від учасників, які як власники часток можуть бути і малолітніми, і неповнолітніми, і недієздатними особами (наприклад, успадкувавши корпоративні права). Втім, відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 32 ЦК України неповнолітня особа може бути учасником (засновником) юридичних осіб, якщо це не заборонено законом або установчими документами юридичної особи. Це означає, що неповнолітня особа вправі самостійно укладати правочини щодо створення юридичних осіб чи вступу до них, якщо відсутні обмеження, передбачені законодавством [14, с. 33]. З цього виходить, що засновником будь-якої юридичної особи може виступити неповнолітня особа, крім випадків, коли це прямо заборонено законом [8, с. 296]. Отже, неповнолітні особи можуть виступати суб'єктом корпоративних правовідносин, але самостійно здійснювати

свої права вони з наведених вище підстав не зможуть, їх представниками будуть виступати їх батьки (усиновлювачі), піклувальники [6, с. 102]. Щодо набуття корпоративних прав (частки в статутному капіталі), то: 1) у випадку набуття корпоративних прав (частки в статутному капіталі) внаслідок спадкування – вік не обмежений (особа може стати учасником від народження); 2) у випадку заснування товариства або купівлі корпоративних прав (частки у статутному капіталі) – з 14 років, якщо це не заборонено законом або установчими документами юридичної особи [14, с. 34].

Щодо юридичних осіб, то для них можливість бути засновниками (учасниками) господарських товариств першочергово обумовлена правоздатністю, якою вони наділені законодавцем. Підприємницькі товариства, які мають універсальну правоздатність, можуть бути засновниками (учасниками) господарських товариств майже без обмежень. Засновники (учасники) підприємницького товариства мають право самостійно обмежити його правоздатність, у тому числі шляхом встановлення в його установчому документів заборони створювати інші товариства.

Засновниками (учасниками) господарських товариств є публічно-правові утворення. Щодо їх правового становища в доктрині існує два підходи: 1) такі утворення (першочергово держава) є юридичними особами (теорія казни), які беруть участь у цивільному обороті через свої органи, які не мають статусу юридичної особи; 2) такі утворення, на відміну від юридичних осіб, визнаються особливими суб'єктами цивільного права (державні органи, маючи власну правосуб'єктність, у цьому разі вважаються законними представниками таких суб'єктів). Особливість створення та участі публічно-правових утворень у господарських товариствах полягає в тому, що, з одного боку, вони поруч з фізичними та юридичними особами є учасниками цивільного обороту, а з іншого – наділені владними повноваженнями.

Висновки

Категорія «засновник» вживається до осіб, які створили товариство. Саме такий юридичний факт, як створення товариства, є підставою виникнення корпоративних правовідносин. Після державної реєстрації товариства всі засновники та особи, які в подальшому долучилися до участі в цих товариствах, набувають статус його учасника. Недоцільним є одночасне або паралельне використання категорій «засновник» та «учасник» щодо конкретної особи на певному етапі створення чи функціонування товариства. Набуття корпоративних прав та покладення обов'язків є результатом процесу створення ТОВ.

Законодавцеві доцільно було б врахувати різницю між правовим становищем засновників та учасників. Терміни «засновник» і «учасник» не збігаються за змістом, оскільки кожна юридична особа має засновників, але засновник не завжди вважається її учасником, так само як не кожний учасник юридичної особи визнається її засновником.

З моменту створення ТОВ між ним і його учасниками виникають корпоративні правовідносини. Будь-які господарські товариства, створені в процесі реорганізації, не мають засновників, оскільки спосіб їх створення не пов'язаний з процесом заснування нового суб'єкта права. Учасники таких товариств з самого початку не мають статусу засновників, а наділені правами учасника юридичної особи, яка реорганізується.

Література

1. Жорнокуй Ю. М. Корпоративні конфлікти в акціонерних товариствах: цивільно-правовий аспект : монографія. Харків : Право, 2015. 532 с.

2. Корпоративне право: навчальний посібник / О. В. Гарагонич, С. М. Грудницька, Л. М. Дорошенко [та ін.]; за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Видавничий дім «АртЕк». 2018. 400 с.

3. Смітюх А. В. Корпоративні права та корпоративні паї (частки): теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса : Фенікс, 2018. 662 с.

4. Жорнокуй Ю. М. Реформа цивільного законодавства чи повернення у 1990-ті роки: актуальність одного питання. *Цивільне право: проблеми теорії та правозастосування* : матері-

али XXI наук.-практ. конф., присвяч. 101-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. інту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2023 р.). Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2023. С. 52–57.

5. Мельник О. О. Корпоративне право України: навчально-методичний посібник із зразками документів. Київ : ФОП Мельник О. О. 2008. 368 с.

6. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 384 с.

7. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: монографія. Львів : Край, 2009. 464 с.

8. Корпоративне управління : монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова; за ред. проф. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Право. 2017. 500 с.

9. Жорнокуй Ю. М. Правове забезпечення корпоративних правовідносин: пріоритет за імперативністю чи диспозитивністю. *Право і безпека*. 2023. № 1. С. 113–122.

10. Жорнокуй Ю. М. Визнання критерію «членство» єдиним для кваліфікації корпоративних відносин: проблемні аспекти. *Право і безпека*. 2024. № 2. С. 33–43.

11. Лукач І. В. Теоретичні проблеми правового регулювання корпоративних відносин в Україні : монографія. Київ : Ліра-К, 2015. 432 с.

12. Жорнокуй В. Г. Засновники v. учасники підприємницьких товариств: сучасний стан законодавства та правової доктрини. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2024. Вип. 64. С. 105–116.

13. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю. М. Жорнокуй, С. О. Сліпченко, В. Г. Жорнокуй. Харків : ЕКУС, 2021. 248 с.

14. Науково-практичний коментар Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» / [В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук та ін.] ; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків : Право, 2020. 336 с.

Tutova Yullia,
instructor of Civil Law and Procedure Department, educational and research institute No. 5, Kharkiv National University of Internal Affairs
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-2318-3295
Email: 20070485julia@gmail.com

PROBLEM ISSUES OF DEFINING THE CONCEPTS OF "FOUNDER" AND "MEMBER" WITHIN THE FRAMEWORK OF A LIMITED LIABILITY COMPANY

The article proposed for discussion, based on a comparative analysis, studies the issue of the correlation of the categories of "founder" and "member" within the framework of such an organizational and legal form of a legal entity as a limited liability company. It is proved that the category of "founder" is applied to persons who created a company. This is due to the fact that it is such a legal fact as the creation of a company that is the basis for the emergence of corporate legal relations, since after the state registration of the company, all founders and persons who subsequently joined in participating in these companies acquire the status of its member. The opinion is substantiated about the inexpediency of the simultaneous or parallel use of the categories "founder" and "participant" in relation to a specific person at a certain stage of the creation or functioning of a company, since the acquisition of corporate rights and the imposition of obligations are the result of the process of creating a limited liability company.

Arguments are given in favor of the fact that it would be advisable for the legislator to take into account the difference between the legal status of founders and participants. The terms "founder" and "participant" do not coincide in meaning, since each legal entity has founders, but the founder is not always considered its participant, just as not every participant of a legal entity is recognized as its founder.

The opinion is defended that from the moment of the creation of a limited liability company, corporate legal relations arise between it and its participants. At the same time, any business companies created in the process of reorganization do not have founders, since the method of their creation is not related to the process of establishing a new legal entity. Participants in such companies do not have the status of founders from the very beginning, but are endowed with the rights of a participant in a legal entity that is being reorganized.

Keywords: legal entity, company, limited liability company, founder, participant, corporate legal relations, rights, obligations, authorized capital.